

ΙΣΤΟΡΙΑ 13ης ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1. Περίοδος 1913

Το 13ο Σύνταγμα Πεζικού συγκροτήθηκε το 1913, όταν με τον προσωρινό οργανισμό του Ελληνικού Στρατού και δια του υπ' αριθμ. 85 νόμου της 29ης Νοεμβρίου του ιδίου έτους καθορίστηκαν οι βάσεις της συγκροτήσεώς του, μέχρι της ψηφίσεως του οριστικού οργανισμού του. Σε εφαρμογή αυτού του νόμου, εκδόθηκε το από 23ης Δεκεμβρίου 1913 Βασιλικό Διάταγμα, με το οποίο καθορίστηκε ότι το πεζικό θα αποτελείτο από 42 συντάγματα, από τα οποία τα πέντε ευζώνων και τα τρία κρητών. Πιο συγκεκριμένα:

- Κάθε σύνταγμα θα είχε τρία τάγματα από τα οποία τα δύο ενεργά.

- Κάθε τάγμα θα είχε τέσσερις λόχους (των τριών διμοιριών) και μία διμοιρία πολυβόλων.

Τα συντάγματα αυτά κατανέμονταν σε δέκα τέσσερις μεραρχίες (Iη έως XIVη) των τριών συνταγμάτων η κάθε μία.

Το 13ο Σύνταγμα Πεζικού μαζί με τα 27ο και 28ο Συντάγματα Πεζικού και την XIη Μοίρα Ορειβατικού Πυροβολικού (ΜΟΠ), υπήχθησαν στην XIη Μεραρχία Πεζικού του Γ' Σώματος Στρατού, όλα με έδρα την Θεσσαλονίκη.

Για την χρονική περίοδο 1913 - 1919 δεν υπάρχουν άλλα ιστορικά στοιχεία για το 13ο Σύνταγμα Πεζικού.

2. Πολεμική περίοδος 1920 - 21

Την 10η Φεβρουαρίου 1920 σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1720/17-2-1920 διαταγή του Γενικού Στρατηγείου διατάχθηκε η συγκρότηση του 13ου Συντάγματος Πεζικού. Η διοίκηση και η οργάνωσή του ανατέθηκε στο Συνταγματάρχη Πεζικού Καλκάνη Νικόλαο. Το σύνταγμα θα αποτελείτο από τρία τάγματα πεζικού.

Περί τα μέσα Απριλίου περατώθηκε η συγκρότηση του συντάγματος και την 9η Μαΐου ολοκληρώθηκε η μετακίνησή του στην περιοχή Ξάνθης, όπου υπήχθη στη ομώνυμη μεραρχία και τέθηκε σε ετοιμότητα για ανάληψη αποστολών.

Στις 21 Μαΐου το σύνταγμα μετακινήθηκε στο Διδυμότειχο, όπου και ανέπτυξε τμήματα προκαλύψεως κοντά στον Έβρο ποταμό και εξέπεμψε αποσπάσματα για εξασφάλιση της περιοχής και ανύψωση του ηθικού των Ελλήνων κατοίκων, καθώς και την εδραίωση της πεποιθήσεώς τους για την Ελληνικότητα της περιοχής.

Στο δεύτερο 15θήμερο του μηνός Ιουνίου, το σύνταγμα μεταφέρθηκε ατμοπλοϊκώς και αποβιβάστηκε στο Τσανάκ Καλέ, όπου τεθήκε στη διάθεση του Αγγλικού Στρατηγείου. Εκεί παρέμεινε μέχρι την 1η Ιουλίου με αποστολή την ενίσχυση της Αγγλικής κατοχής για άμυνα των Δαρδανελίων και εκκαθάριση της περιοχής από εχθρικές αντιστασιακές οργανώσεις.

Από 1 έως 10 Ιουλίου το σύνταγμα μεταφέρθηκε και συγκεντρώθηκε στη περιοχή Σουφλίου μαζί με τα υπόλοιπα τμήματα της Μεραρχίας Ξάνθης, προκειμένου να διαβεί τον ποταμό Έβρο.

Την 10η Ιουλίου και ύστερα από επιτυχή διάβαση του ποταμού Έβρου κοντά στο χωριό Καρά Μπουνάρ, επιτέθηκε με κατεύθυνση προς το χωριό Καλίκιοϊ εναντίον των αμυνομένων τουρκικών τμημάτων.

Την 11 και 12 Ιουλίου και μετά την κατάληψη της κωμοπόλεως Ουζούν Κιοπρού, το σύνταγμα προέλασε προς την περιοχή Αζαντλί, όπου την 13η Ιουλίου και μετά την κατάληψη της Ανδριανουπόλεως παρέμεινε προς ανάπαυση.

Την 14η Ιουλίου το σύνταγμα συνέχισε την προέλαση του προς τις 40 Εκκλησίες για αντικατάσταση τμημάτων της Μεραρχίας Σμύρνης.

Τον Απρίλιο του 1921 το σύνταγμα, μαζί με τα λοιπά τμήματα της μεραρχίας, μεταφέρθηκε από τη Θράκη στη Μικρά Ασία για να λάβει μέρος στις πολεμικές επιχειρήσεις.

Από την ημερομηνία αυτή και μέχρι το 1923 δεν υπάρχουν στοιχεία για την δράση του συντάγματος.

3. Περίοδος 1923 - 1940

Μετά το τέλος της Μικρασιατικής Εκστρατείας (1919 - 1923) το 13ο Σύνταγμα Πεζικού επανασυγκροτήθηκε και λειτούργησε ως ενεργό υπό την ΧΙη Μεραρχία Πεζικού και με έδρα το Κιλκίς (Κεντρική Μακεδονία).

Το έτος 1935 μετονομάστηκε σε 65ο Σύνταγμα Πεζικού (ενεργό).

4. Πολεμική περίοδος 1940 - 1941

Κατά την Γενική Επιστράτευση την 28η Οκτωβρίου 1940, το 13ο Σύνταγμα Πεζικού συγκροτήθηκε και πάλι στην περιοχή Θεσσαλονίκης.

Την 16η Νοεμβρίου συγκεντρώθηκε στην περιοχή Καλή Βρύση - Μεσόβραχος και από 21 Νοεμβρίου μέχρι 5 Φεβρουαρίου 1941 έλαβε μέρος στις επιθετικές επιχειρήσεις του Ελληνικού Στρατού προς Ερσέκα - Γκιέρκοβα - Ντομπρούσα (Βορείως Άψου ποταμού) υπό την ΧΙη Μεραρχία Πεζικού.

Μεταξύ 6 Φεβρουαρίου και 2 Απριλίου 1941 εγκαταστάθηκε αμυντικά στο Μάλι Σπαντάριτ, έλαβε μέρος σε τοπικές επιχειρήσεις και μετά ανασυγκροτήθηκε.

Την 3η Απριλίου αντικαταστάθηκε και παρέμεινε σαν εφεδρεία στην περιοχή Ροντέν. Από εκεί μετακινήθηκε (7 Απριλίου) σταδιακά στη γέφυρα Μουργκάνη, στο χωριό Ορθοβούνι, στη περιοχή Κατάρας και την 17η Απριλίου στο Μέτσοβο.

Μετά την υπογραφή της ανακωχής (20 Απριλίου) και την γενική συνθηκολόγηση με τους Γερμανούς (23 Απριλίου), το σύνταγμα παρέδωσε τον οπλισμό του (24 Απριλίου) και την επόμενη μέρα άρχισε η αποστράτευση των ανδρών.

Τέλος την 4η Μαΐου πραγματοποιήθηκε μετακίνηση όσων ανδρών παρέμειναν στη Λάρισα, όπου το σύνταγμα τυπικά διαλύθηκε (10 Μαΐου).

5. Κατοχή της Ελλάδας 1941 - 1944

Κατά την περίοδο της τριπλής κατοχής της Ελλάδας από γερμανικά, ιταλικά και βουλγαρικά στρατεύματα συγκροτήθηκε, για λόγους ιστορικούς και πατριωτικούς, και έδρασε στην περιοχή του Κιλκίς το "13ο Αντάρτικο Σύνταγμα" υπό της Βόρειας Ελλάδας "Πανελλήνιον Απελευθερωτικήν Οργάνωσιν" (ΠΑΟ), αντιστασιακή οργάνωση.

6. Μεταπολεμική περίοδος

Την 22α Μαΐου 1988 συγκροτήθηκε εξαρχής και υπό την Διεύθυνση Ειδικών Δυνάμεων του ΓΕΣ η Διοίκηση του 13ου Συντάγματος Αμφίβιων Καταδρομών (13ο ΣΑΚ) και μετά μια περίοδο προπαρασκευής δύο περίπου μηνών, ανέλαβε (από την 1η Αυγούστου 1988) τη διοίκηση όλων των μέχρι τότε ενεργών μονάδων και τμημάτων αμφίβιων καταδρομών.

Το 1996 υπήχθη στο 13 ΣΑΚ η Ζ΄ Μοίρα Αμφιβίων Καταδρομών (Ζ΄ΜΑΚ) και το 1998 το Ειδικό Τμήμα Αλεξιπτωτιστών (ΕΤΑ).

Το 2001 με απόφαση του ΓΕΣ το 13ο ΣΑΚ αναδιοργανώθηκε σε 13η Διοίκηση Ειδικών Επιχειρήσεων (13η ΔΕΕ) επιπέδου Ταξιαρχίας.

Από το Σεπτέμβριο του 2005 η 13η ΔΕΕ υπάγεται στο Β΄ ΣΣ.